

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W.

z udziałem zainteresowanej B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o ustalenie istnienia obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 5 grudnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 14 listopada 2013 r. i ustalił, że A. B. we wskazanym okresie podlegał ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu umowy o pracę zawartej ze spółką B. Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

Sąd Apelacyjny w [...] w pkt 1 zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie; w pkt 2 zasądził od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie: a) art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez niewłaściwą wykładnię tego przepisu w odniesieniu do

ustalonego stanu faktycznego sprawy i w konsekwencji przyjęcie, że zawarcie umowy o pracę pomiędzy A. B. w „B.” Sp. z o.o., przy jednoczesnym niezakwestionowaniu samego faktu wykonywania konkretnych obowiązków pracowniczych, jest pozorne i powoduje nieważność umowy o pracę; b) art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przez uznanie, że A. B. nie był objęty ubezpieczeniami społecznym z tytułu umowy o pracę od dnia jej zawarcia, tj. od 12 września 2012 r. do dnia 29 kwietnia 2013 r.; c) art. 22 § 1 k.p., przez przyjęcie, że stosunek prawny łączący A. B. i „B.” Sp. z o.o. nie odpowiadał cechom warunkującym uznanie go za stosunek pracy.

Skarżący podniósł ponadto zarzut naruszenia przepisów postępowania, tj.: a) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez niewyjaśnienie w zaskarżonym wyroku, które dowody Sąd wziął za podstawę twierdzenia, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykazał pozorność spornej umowy o pracę, czyli udowodnił, że obie strony umowy miały świadomość i zamiar niewywoływania skutków prawnych określonych w składanych oświadczeniach woli podczas zawierania umowy o pracę przy jednoczesnym braku zakwestionowania samego faktu wykonywania przez A. B. konkretnych zadań w ramach umówionej pracy; b) art. 233 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c., przez przeprowadzenie ponownej błędnej oceny zebranego materiału dowodowego i zasadności rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, a w konsekwencji zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji, przez przyjęcie, że A. B. nie podlega ubezpieczeniom społecznym w związku z zawartym stosunkiem pracy.

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II lub I instancji, zgodnie z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., zasądzenie od organu ubezpieczeniowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca uzasadnił potrzebą wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości w odniesieniu do ustalonego stanu faktycznego sprawy, a mianowicie art. 83 § 1 k.c. Na podstawie wskazanego przepisu Sąd Apelacyjny w [...] uznał, że umowa

zawarta pomiędzy A. B. a „B.” Sp. z o.o. była umową zawartą dla pozorów, gdyż A. B. żadnej umowy na rzecz płatnika nie świadczył, a płatnik nie przyjmował od ubezpieczonego żadnego świadczenia. Tymczasem z ustalonego w sprawie stanu faktycznego (szeregu podpisanych faktur) wynika, że ubezpieczony wykonywał faktyczną pracę na rzecz „B.” Sp. z o.o. W takiej sytuacji, w ocenie skarżącego, nie można przyjąć takiej wykładni art. 83 § 1 k.c., gdy zatrudniony faktycznie podjął umówioną pracę i świadczył ją w zakresie stosunku pracy, a pracodawca przyjmował to świadczenie, wypłacając umówione wynagrodzenie. W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny winien ewentualnie rozważyć zastosowanie art. 58 § 1 k.c., który powoduje nieważność umowy z tytułu obejścia prawa. Skarżący podkreśla jednak, że w jego ocenie brak jest jakichkolwiek podstaw do zastosowania również tego przepisu co do ustalonego stanu faktycznego.

Skarżący podnosił ponadto, że z uwagi na zarzucane naruszenia prawa materialnego skarga kasacyjna jawi się jako oczywiście uzasadniona. Twierdzenie to jest szczególnie uzasadnione w odniesieniu do zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności szeregu dokumentów (faktur VAT) sprawdzonych, opisanych i podpisanych przez A. B., które wprost wskazują, że ubezpieczony wykonywał skonkretyzowane obowiązki w ramach zawartej umowy o pracę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Nie spełnia tego wymagania jedynie wskazanie, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości w odniesieniu do ustalonego stanu faktycznego sprawy, a mianowicie art. 83 § 1 k.c., albowiem „na podstawie wskazanego przepisu Sąd Apelacyjny w [...] uznał, że umowa zawarta pomiędzy A. B. a „B.” Sp. z o.o. była umową zawartą dla pozorów, gdyż A. B. żadnej umowy na rzecz płatnika nie świadczył, a płatnik nie przyjmował od ubezpieczonego żadnego świadczenia. Tymczasem z ustalonego w sprawie stanu faktycznego (szeregu podpisanych faktur) wynika, że ubezpieczony wykonywał faktyczną pracę na rzecz „B.” Sp. z o.o. W takiej sytuacji, w ocenie skarżącego, nie można przyjąć takiej wykładni art. 83 § 1 k.c., gdy zatrudniony faktycznie podjął umówioną pracę i świadczył ją w zakresie stosunku pracy”. W ten sposób skarżący kwestionuje bowiem jedynie prawidłowe zastosowanie tego przepisu w okolicznościach faktycznych sprawy, bez wskazania na jakiejkolwiek trudności interpretacyjnej, czy rozbieżności w orzecznictwie sądów, przedstawienia i uzasadnienia własnej propozycji interpretacji. Wniosek o przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania na ww. podstawie nie zawiera więc argumentów, które mogłyby przekonać Sąd Najwyższy o konieczności rozstrzygnięcia przy merytorycznym rozpoznaniu skargi. Nie jest natomiast rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się wymaganej argumentacji w pozostałej części uzasadnienia skargi kasacyjnej (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2007 r., III CSK 319/07, LEX nr 623803).

Skarżący nie zdołał też przekonać o potrzebie rozpoznania jego skargi z uwagi na jej oczywistą zasadność. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje bowiem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona,

przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie jest zatem wystarczające twierdzenie skarżącego, że tak jest, ani zarzucenie naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego w taki sam sposób, jak wykazano w podstawie skargi. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika bowiem konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania. Skarżący podnosi w nim bowiem jedynie, że „z uwagi na zarzucane naruszenia prawa materialnego skarga kasacyjna jawi się jako oczywiście uzasadniona”, a „twierdzenie to jest szczególnie uzasadnione w odniesieniu do zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności szeregu dokumentów (faktur VAT) sprawdzonych, opisanych i

podpisanych przez A. B., które wprost wskazują, że ubezpieczony wykonywał skonkretyzowane obowiązki w ramach zawartej umowy o pracę”. Z takich stwierdzeń nie wynika bowiem nawet, jakie przepisy prawa miałyby naruszyć Sąd Apelacyjny i na czym miałyby polegać ich naruszenie.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.